www.obec-beckov.sk

NEPREDAJNÉ

BECKOVSKÉ NOVINY

Číslo 4 August - 2025 Ročník XXIX.

Dni obce Beckov

23. - 24. 8. 2025

Beseda so špecialistkou - Zdravie seniorov pod drobnohľadom

Dňa 26.7.2025 sa v priestoroch klubu pri parku uskutočnila zaujímavá a poučná beseda s internou lekárkou MUDr. Stanislavou Zrníkovou, ktorá bola určená predovšetkým seniorom z našej obce.

Lekárka sa vo svojej prednáške zamerala na najčastejšie zdravotné problémy vyššieho veku - od vysokého krvného tlaku, cukrovky či osteoporózy až po význam prevencie a správneho užívania liekov. Prítomní ocenili najmä praktické rady, ľudský prístup a ochotu odpovedať aj na individuálne otázky.

Diskusia bola veľmi živá a otvorená, mnohí účastníci sa zapojili so svojimi skúsenosťami, otázkami aj obavami. MUDr. Zrníková poskytla množstvo užitočných odporúčaní, ako si zachovať zdravie, vitalitu a psychickú pohodu aj vo vyššom veku.

Po prednáške sme mali možnosť osobne konzultovať svoje zdravotné ťažkosti.

Ďakujeme pani doktorke za jej čas, odbornosť a empatický prístup. Veríme, že podobné podujatia budeme organizovať aj v budúcnosti, pretože zdravie je tým najcennejším, čo máme - v každom veku. Vďaka patrí aj predsedovi JDS Jaroslavovi Zbudilovi a Ing. Jánovi Križanovi za možnosť a zorganizovanie besedy. *ZT*

Beckov kvitne 3

Kvetinový záhon vysadený v októbri 2024 (70 trvaliek a 690 cibuľovín) pred bývalou lekárňou pre jarné a letné kvitnutie sa má k svetu aj vďaka spoločnej starostlivosti hasičov, pracovníkov obecnej prevádzky, ktorí záhon polievajú i pracovníčok obecného úradu, ktoré záhon 17.7.2025 skoro ráno okopali. Aj keď mesiace júl a august boli čo sa týka kvitnutia skromnejšie, koniec leta znovu poteší okoloidúcich. Projekt s názvom „Beckov kvitne“ podporený v rámci grantového environmentálneho programu Trenčianskeho samosprávneho kraja - **Zelené oči**, súčasť projektu ZELENÁ ŽUPA, bol zameraný na záhradníčenie biologickým spôsobom - podporovať biodiverzitu pri sadení a úprave okrajov ciest a záhonov. Práve spoločným úsilím obyvateľov obce (úrad, prevádzka, seniori, škola) sa projekt stáva úspešným. Samozrejme, na pravidelné polievanie sú odkázané aj kry a stromčeky vysadené na detských ihriskách. *DB*

Informácia k aktuálnym sociálnym veciam

Posúdenie odkázanosti na sociálnu službu - zmena od 1.9.2025

Občania obce, ktorí by mali záujem o umiestnenie do domova dôchodcov, to znamená, že by potrebovali posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby alebo v dennom stacionári, na opatrovateľskú službu, prípadne do zariadení VÚC - do špecializovaného zariadenia a domova sociálnych služieb, už nebudú žiadať o posúdenie obec alebo TSK (vyšší územný celok).

Od 1.9.2025 platí nový zákon č.376/2024 o integrovanej posudkovej činnosti, ktorý zjednotil vykonávanie posudkovej činnosti obcami, VÚC a ÚPSVR do integrovaného posudku vykonávaného len v rámci pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Po 1.9.2025 občan, ktorý je odkázaný na poskytovanie sociálnej služby, nepodá žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu na obecnom úrade v Beckove alebo na VÚC v Trenčíne, ale na ÚPSVR v Novom Meste nad Váhom. Požiada o vyhotovenie integrovaného posudku, ktorý mu umožní poskytovanie navrhovaného druhu sociálnej služby, napríklad domácej opatrovateľskej služby, alebo následné umiestnenie do vybraného zariadenia sociálnych služieb (napr. denný stacionár, domov sociálnych služieb, zariadenie pre seniorov a ďalšie). Ak požiada o posúdenie obec aj po 1.9.2025, obec neodkladne postúpi jeho žiadosť (aj s prílohami) na príslušný ÚPSVR.

Posudky, ktoré boli vybavené do 31.8.2025, zostávajú v platnosti aj po 1.9.2025. Usmernenie vo veci integrovanej posudkovej činnosti vám poskytneme na obecnom úrade.

Účinné zákony od 1.9.2025: novelizácia zákonov č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách, č.447/20008 Z. z., o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP; vyhláška MPSVR č.51/2025; zákon č.376/2024 o integrovanej posudkovej činnosti. *D. Badžgoňová*

Upozornenie

Najbližšie zasadnutie obecného zastupiteľstvo sa koná **5. septembra 2025**, prijaté uznesenia zverejníme až v BN č. 5, ktoré vyjdú k 30.10.2025.

Predchádzajúce 24. zasadnutie OZ sa konalo 20.6.2025, uznesenia boli zverejnené v BN č. 3, s. 2 a 6. (a na web-stránke obce).

Meriame rýchlosť, pozor!

Na hlavnej ceste od Trenčína je na stĺpe verejného osvetlenia od 19. 6. 2025 umiestnený merač rýchlosti, ktorý je napájaný fotovoltickým panelom. Zaznamená počet prechádzajúcich vozidiel a ich rýchlosť, ktorá sa zobrazuje na LED displeji. Druhý merač bol osadený 30. 6. 2025 na ceste z Nového Mesta nad Váhom. Stĺpik osadili pracovníci OP.

Starosta Ernest Benko: „Zistené údaje budú použité pri komunikácii s PZ SR v rámci riešení dopravnej situácii v obci.

Cieľom tejto investície je spomaliť dopravu motorových vozidiel prechádzajúcich našou obcou.“

Zdroj: FB obce

Dni obce 2025 - Program

- **Sobota**

10.00 začiatok varenia Prekvapenia z kotlíka
10.30 Beckovský beh - štart
14.00 ochutnávka a hlasovanie o víťaza Prekvapenia z kotlíka
15.00 ukončenie hlasovania
15.30 vyhlásenie výsledkov súťaží
16.00 NOVÁ STOPA - folkpopová kapela
19.00 Beckovské Xichty
21.00 Letné kino s pukancami
Sprievodné akcie: Arakovo, nafukovací hrad, foto búdka
Hudobný hosť: Matúš Smolen

- **Nedeľa**

17.00 odovzdávanie ocenení
17.30 Olympic Tribute SK
Sprievodné akcie: Beckovská cukráreň

- **Sponzori:** realizované s podporou Ministerstva cestovného ruchu a športu SR, Obec Beckov, Budiš, COOP Jednota Prievidza, OOCR Trenčín a okolie, Generali

Prekvapenie z kotlíka

V sobotu súťažilo 20 tímov:

* Poľovnícke združenie HURBAN Beckov - víťaz hlasovania verejnosti
* Slovenský zväz záhradkárov SYCHROV Beckov
* Súrodenci Kováčikovci - 1. miesto - odborná porota
* Beckovské Xichty
* Pekosovci, Nové Mesto nad Váhom
* Florbalisti Beckov
* Hrad Beckov
* Zetor carp team - 2. miesto - odborná porota
* ALL - IN TEAM
* Peter a Peter
* FARMA Beckov
* Hasiči Beckov
* Autis - Bezpečný prístav Beckov
* Salaš Ovčín Beckov
* Jednota dôchodcov Beckov - 3. miesto - odborná porota
* Základná škola s materskou školou J.M. Hurbana Beckov
* 4 F
* Rozhádaní starci
* Hasiči Slavkov (okres Uherské Hradište - družobná obec)
* Obecný športový klub SLOVAN Beckov

Beckovský beh

Deti: 14 účastníkov **Dospelí:** 9 účastníkov
V kategórii žien zvíťazila Romana Gestingerová a mužov Martin Pavlík.

Odovzdanie ocenení

Obec Beckov udelila Cenu obce Beckov
Jaroslavovi Zbudilovi za významný prínos ku kultúrnemu, športovému a hospodárskemu rozvoju obce Beckov
(uz.č.382/2025 OZ z 20.6.2025)

Starosta obce udelil Cenu starostu
PhDr. Jane Zbojovej za záslužnú činnosť v oblasti vzdelávania a rozvoja kultúrno-spoločenského života v obci Beckov.

Pracovníkom obecnej prevádzky za záslužnú činnosť v oblasti rozvoja obce Beckov: *Peter Čaňo, Drahoslav Minárik, Miroslav Malec, Mário Čikel, Peter Žovinec.*

Kolektívu organizátorov podujatia „Jánska vatra“ za spoločenský prínos v oblasti kultúry a rozvoja tradícií v obci: *Radovan Poláček, Majo Sevald, Adelka Žovincová, Emka Sevaldová, Janka Sevaldová, Zdenko Fiedler, Majo Nemček, Renatka Čaňová, Miro Hunča, René Králik, Lea Králiková, Ján Králik, Matej Šimko, Marek Čaňo* (menovaní boli prítomní na preberaní ceny)

Obec Beckov udelila odmenu
Nanette Ondrášikovej za dosiahnuté výborné školské výsledky a vzornú reprezentáciu školy a obce Beckov.

Zájazd dôchodcov do Starej Bystrice

Keď sme boli školáci, vôňa lipy v nás prebúdzala predstavu konca školského roka, neskôr čas dovoleniek a nových zážitkov. Tento pocit nás sprevádza i keď sme už seniori. Pre nás zájazdy sú ozvláštnením našich všedných dní. Takýto bol aj zájazd pre nás dôchodcov organizovaný našim výborom Jednoty dôchodcov v Beckove dňa 25.6.2025 autobusom do Starej Bystrice, ktorého sa zúčastnilo 44 ľudí. Počasie nám prialo, bolo pod mrakom. Cesta ubiehala veľmi rýchle a nálada v autobuse bola výborná. O pol desiatej sme boli už na mieste, na námestí v Starej Bystrici. Naskytol sa nám veľmi pekný pohľad, vydláždené námestie, udržiavané hrántiky plné krásnych kvetov, fontánka so zurčiacou vodou a majestátny orloj. Možno ho vidieť už z ďaleka, je to vysoká drevená konštrukcia veže obitej dreveným šindľom. V hornej časti je otvor s postavou a dva zvony. Pod nimi sú veľké vežové hodiny a trochu nižšie je zložitá konštrukcia orloja ukazujúca momentálne vzájomné postavenie planét slnečnej sústavy a ešte veľa údajov. Nad týmito „strojmi času" sú dvierka za ktorými pri každej celej hodine sa ukazujú jednotliví svätci. Po malej chvíľke na občerstvenie odbila jedenásta hodina, otvorili sa dvierka a postupne sa ukazovali. Zároveň z amplióna sa ozval odborný výklad k popisu veže a k funkciám orloja. Bolo pre nás zaujímavé pozerať na tú súhru a technickú dokonalosť. Neboli sme tam len my, bol tam tiež zájazd dôchodcov zo Spišskej Novej Vsi a veľa turistov. Po celkovej obhliadke námestia bolo vidno, že v tomto kraji dominuje drevo. Bolo ho vidieť na obkladoch budov Mestského úradu, školy i súkromných domov. Náš program ďalej pokračoval návštevou úvraťovej železnice, ktorá kedysi zvážala vyťažené drevo z hôr a teraz slúži na informáciu o časoch minulých a radosť turistov. Následne sme sa presunuli do skanzenu Kysuckej dedinky na obed a prehliadku. Výklad o živote Kysučanov, o architektúre ich domov, bolo to zaujímavé a poučné rozprávanie staršej sprievodkyne, ktorá keď videla záujem toľkých ľudí o jej výklad, nám pridávala i rôzne zaujímavosti, za ktoré sme sa odvďačili potleskom. Po dobrom obede a posedení v krásnej prírode sme sa spokojní a veselí vrátili domov s pocitom veľmi pekného zážitku, za ktorý ďakujem Výboru Jednoty dôchodcov v Beckove. Veríme, že podobne dobre pripravený zájazd budeme môcť zažiť i v budúcnosti.

Anton Šrámka, člen JD Beckov

Veľká súťaž v bicyklovaní Na Barine 2025

V sobotu 21.6.2025 od 9:30 hod. sme zorganizovali už 9. bezkonkurenčnú súťaž v bicyklovaní. Súťaže sa zúčastnil veľký počet detičiek s rodičmi. Tento rok sme detičkám rozdali 94 medailí, čo ma veľmi potešilo. Pretekalo sa na bicykloch, kolobežkách, odrážadlách. Tradíciou je už aj záverečný beh detičiek s rodičmi okolo Barany. Tento rok sme zabehli až 3 „kolečká". Týmto sa chcem srdečne poďakovať všetkým detičkám za účasť na pretekoch a ich rodičom, ktorí nás podporili s pochutinami pre detičky a pomohli s organizáciou tejto úžasnej súťaže. Už sa teším na budúci rok 2026, kedy budeme organizovať jubilejný 10. ročník.

Veľmi pekne ďakujem starostovi Obce Beckov Ernestovi Benkovi, ktorý nás podporil finančne, prispel na medaile. Ďalej ďakujem Marianne a Mirkovi Mahríkovcom, Inke Dovinovej, Jánovi Polonskému, Janke Pevnej ml., Petrovi Polonskému, ktorí ma vždy podporujú a pomáhajú pri príprave súťaže. V neposlednej rade ďakujem chalanom z prevádzky, ktorí pokosili detské ihrisko a pozametali súťažnú dráhu. Veľmi si to vážim!
VEĽMI PEKNE VŠETKÝM ĎAKUJEM.

Ing. Marek Jambor

Cena obce pre Jaroslava Zbudilu

Dňa 24.8.202 bol na tohoročnom podujatí Dni obce Beckov ocenený pán Jaroslav Zbudila za jeho dlhoročnú a aktívnu činnosť v prospech obce Beckov. Pôsobil ako poslanec OZ a predseda kultúrnej komisie v rokoch 2002 - 2014. V súčasnosti je predseda Jednoty dôchodcov v Beckove.

Ocenenie mu bolo udelené ako poďakovanie za jeho zodpovedný prístup, účasť na komunitných aktivitách a úsilie, ktoré venoval zlepšovaniu života v obci. Jaroslav Zbudila sa počas svojho pôsobenia výrazne podieľal na viacerých projektoch, ktoré prispeli k rozvoju, kultúrneho diania aj podpory občianskej spolupatričnosti v Beckove.

Starosta obce Beckov pán Ernest Benko mu pri odovzdávaní ocenenia poďakoval za jeho nasadenie a ochotu pomáhať tam, kde je to najviac potrebné. *ZT.*

Daniela Dvořáková na Beckovskom hrade

Na podujatie Festival dobovej kuchyne 29.8.2025 prijala pozvanie jedna z našich najznámejších historičiek a zároveň čestná občianka Beckova **PhDr. Daniela Dvořáková, CSc**. Stala sa členkou odbornej poroty, jej úlohou bolo vyhodnotiť kuchárske výtvory súťažiacich tímov. Pre záujemcov o históriu si pripravila prednášku o stravovaní v stredoveku, uskutočnila sa o 12,30 hod v západnom paláci (na obr.).

Do programu stredovekej kuchyne boli zapojení aj návštevníci hradu, v čase od 11. do 14. hod mohli hodnotiť ochutnávky dobových jedál, ktoré uvarili 4 súťažné tímy. Víťazom sa stal tím, ktorý získal najviac žetónov - cenu verejnosti si „uvaril“ tím Via Castrum. Odborná porota v zložení Daniela Dvořáková, **Monika Feyfrlíková Černá** (historička, autorka Gastronomie českého středověku, 2024) a **Lukáš Maleček**, lovec hradov z Trenčína, udelili cenu odbornej poroty - opäť pre tím Via Castrum.

Ako chutilo a vyzeralo stredoveké jedlo nám predviedli dva nesúťažné tímy - kuchyňa Beckovského hradu a „Kuchyně českého středověku“ Moniky Černé (na obr. Monika Černá s Petrom Pastierom).

Deň na hrade bol nabitý udalosťami, prehliadkami, vystúpeniami sokoliarskymi i divadelnými, ochutnávkami, prednáškami... Kto prišiel, nasýtil telo aj dušu. *DB*

Leto s Priateľmi Beckova

Tohtoročné leto v Beckove sa nieslo v znamení skvelej hudby a nezabudnuteľnej atmosféry. Júnový koncert legendárneho **Čechomoru** na hrade bol do posledného miesta vypredaný a návštevníci ho právom označili za jeden z najlepších hudobných zážitkov posledných rokov. Česká folk-rocková legenda nadchla publikum energiou, špičkovým hudobným výkonom a úprimným kontaktom s fanúšikmi. Okrem nadšených ohlasov od divákov nás veľmi potešil aj krásny e-mail od samotného manažmentu kapely - aj oni si Beckov a jeho jedinečnú atmosféru zamilovali.

Rovnako aj augustový **Bašavel** pod lipu ukázal, že Beckov žije hudbou. Dvor Kolkárne naplnili rytmy kapiel Cup of Tea, Mišáka Štramáka, S.V.S. či Xichtov, a publikum si užilo večer plný energie, radosti a priateľskej nálady.

Ďakujeme všetkým partnerom, ktorí stáli pri nás a pomohli tieto podujatia zrealizovať a takisto našim priateľom za ich veľkú pomoc pri realizácii oboch podujatí.

Sezóna je síce za nami, no už teraz pracujeme na programe na budúci rok - na hrade máme rezervované hneď dva termíny a Bašavel pod lipu sa stane oslavou 10. narodenín nášho občianskeho združenia Priatelia Beckova. Máte sa na čo tešiť!

Radovan Poláček, Priatelia Beckova, o. z.

Hurbanov pamätník v Beckove

Dočkali sme sa, o dva týždne sa uskutoční slávnostné odhalenie pamätníka Jozefa Miloslava Hurbana. Po 28 rokoch sa dielo podarilo dokončiť.

Hurbanov pamätník nie je v obci novinkou, pred 28 rokmi sa uskutočnila jeho dočasná podoba, ktorá vytrvala jedno desaťročie a skončila v odpade. Bola spomienkou na 180. výročie narodenia nášho slávneho rodáka, ktorého oslavy sa konali v Beckove 22. marca 1997 pod záštitou predsedu NR SR Ivana Gašparoviča. Do osláv boli zapojení Obec Beckov, Ministerstvo kultúry SR, Matica slovenská, Krajský úrad v Trenčíne, Okresný úrad v Novom Meste nad Váhom, CZ evanjelickej cirkvi a. v. v Beckove, Trenčianske osvetové stredisko a Trenčianske múzeum. Na oslavy z najvyšších predstaviteľov štátu osobne prišli predseda NR SR Ivan Gašparovič a minister kultúry Ivan Hudec. Vyvrcholením dňa bolo odhalenie Hurbanovho pamätníka pri budove ev. fary.

Potreba vytvoriť Pamätník J.M. Hurbanovi v jeho rodisku bola dlhšie prítomná medzi kompetentnými v parlamente, v Trenčianskom samosprávnom kraji i v obci. 180. výročie narodenia dalo podnet k jeho uskutočneniu. V roku 1996 bola vyhlásená verejná súťaž, ktorá mala uzávierku 23.10.1996. Prihlásili sa do nej traja akademickí sochári - Karol Lacko, Igor Mosný, Milan Struhárik - a 29.10.1996 obhajovali pred hodnotiacou komisiou svoje návrhy (členovia komisie: PhDr. Danica Lovišková, riaditeľka galérie MAB v Trenčíne, akad. maliar Rudolf Moško z Trenčína, členovia obecnej rady). Komisia vybrala návrh Karola Lacka. Zobrazuje štylizované trojvršie v zrkadlovom obraze, v centre ktorého je umiestnená hlava Hurbana - trojvršie odkazuje na štátny znak SR a dielo má pripomínať význam JMH pre vznik slovenskej štátnosti.

Realizáciu pamätníka mali ma starosti z rozhodnutia obecného zastupiteľstva vtedajší poslanci Marián Strieženec a Ernest Benko ml., za cirkevný zbor ev. a. v. cirkvi vtedajší farár Martin Šoltés.

Na objednávku obce bola vytvorená maketa pamätníka v mierke 1:1, zhotovená v dočasných materiáloch (drevo a epoxyd), s tým, že po získaní chýbajúcich finančných

prostriedkov sa pamätník vyhotoví v definitívnom materiáli (kameň a bronz). Pôvodné umiestnenie pamätníka - medzi budovou fary a býv. ev. školou - zodpovedalo možnostiam v danom čase, ako sa vyjadril Marián Strieženec. Maketa, postavená pod holým nebom, vplyvom počasia chátrala, až bola v lete 2006 odstránená.

Otázka, či a ako dokončiť Hurbanov pamätník, sa stala naliehavou pri 200. výročí jeho narodenia. Prešli tri volebné obdobia, vymenili sa traja starostovia, až sa napokon dohodu s dedičmi autorských práv podarilo uzatvoriť súčasnému starostovi Ernestovi Benkovi 27.6.2024. Napomohla tomu aj dotácia 200 000 eur od vtedajšieho predsedu NR SR Petra Pellegriniho. Naplnili sa tak snaženia obce aj evanjelického CZ a konečne sa mohlo pristúpiť k realizácii pamätníka.

Obec 30. 10. 2024 uzatvorila zmluvu s Branislavom Moskáľom, zhotoviteľom pamätníka JMH podľa autorského originálu: „Socha Karola Lacka pozostáva z kamenného tela pamätníka, predstavujúceho štylizovaný trojkopec (300 x 300 x 100 cm), z bronzovej busty (65 x 65 x 45 cm) a bronzového textu JOZEF MILOSLAV HURBAN PRVÝ PREDSEDA SNR 1948 (výška písma mena 10 cm x 5 cm)“. Telo pamätníka sa vyhotoví z prírodného kameňa - vračanský vápenec. Masívne kamenné bloky sa opracujú do požadovaného tvaru a umiestnia horizontálne na seba a spoja antikorovými skobami a oceľovým nosným systémom, ktorý je zakotvený do základového lôžka z betónu; pamätník sa osadí bez podstavca priamo na spevnenú plochu.

Na architektonicko-stavebnom riešení sa podieľal aj Akad. arch. Marián Strieženec v rámci projektu ***Park Jozefa Miloslava Hurbana*** so sochársko-architektonickou kompozíciou pamätníka J.M. Hurbana. Po 28 rokoch sa ujal príležitosti dokončiť dielo Karola Lacka už na novom a vlastne ideálnom mieste. V priestore bývalej cirkevnej záhrady, vedľa ev. kostola, prístupnej z dvoch strán, okrem pamätníka sa bude nachádzať aj parkový mobiliár a drobná architektúra podľa požiadaviek investora (9 parkových lavičiek a 3 odpadové koše).

Prevoz kameňa sa uskutočnil v polovici januára 2025, pamätník bol dokončený k 31.7.2025. Ostatné časti sa dokončia v priebehu septembra.

Slávnostné odhalenie hotového pamätníka J.M. Hurbana sa uskutoční 20. septembra 2025. Všetci ste pozvaní!

Mgr. Dana Badžgoňová

Poznámka: Akad. sochár Karol Lacko (28.10.1938 Nová Ves nad Váhom - 13.7.2007 Pezinok)
Zdroj: Marián Strieženec, Pamätník J.M. Hurbanovi (vyhodnotenie súťaže), BN 1/1996. BN 2/2025, s.4; zmluvy č. 38/2024 a 58/2024;
Foto: bronzová busta JMH, odlial Martin Pala, júl 2025. Zdroj: Facebook obce Beckov;
Karol Lacko, 1975, detail fotky. Zdroj: https://www.vtedy.sk/pomnik-gottwald-odstrel ;
Pamätník JMH - maketa. Foto: Filip Lašut. 22.3.1997.

Pamätník J.M. Hurbana z pohľadu zhotoviteľa

Moje meno je Branislav Moskáľ, venujem sa práci s kameňom už 34 rokov v oblasti vlastnej výtvarnej a sochárskej tvorby zo všetkých druhov prírodného aj umelého kameňa, reštaurovaniu aj úžitkovým a dizajnovým prvkom z mramoru, žuly alebo pieskovca.

Pre pamätník J.M. Hurbana bol vybraný ako materiál v súlade s pôvodným zámerom akad. soch. Karola Lacka, nositeľmi autorských práv a architektom p. Mariánom Striežencom vračanský vápenec, ktorý sa ťaží v Bulharsku v oblasti pohoria a mesta s rovnakým názvom - Vraca (Враца). Bol to obľúbený a často používaný materiál tej generácie sochárov a sám s ním mám dobré skúsenosti.

Bola potrebná grafická a projektová príprava podkladov pre realizáciu, vychádzajúc z malého sadrového modelu vytvoreného autorom návrhu, dodaných rozmerových parametrov a dobovej fotodokumentácie vzniklo vyhotovenie počítačového 3D modelu s výstupmi pre spracovanie na CNC strojoch vo výtvarnej spolupráci s Mgr. art. Petrom Machatom. Sadrový model portrétnej busty bol zachovaný v rodinnej zbierke v pozostalosti akad. sochára Karola Lacka v mierke 1:1.

V Bulharsku sme teda konečne mohli začať prácu na pamätníku - niekoľko týždňov trvajúcim hľadaním, čakaním a konečne výberom dvoch blokov v najvyššej sochárskej triede, ktorá tvorí asi 10% z celkového vyťaženého množstva kameňa v lome, pričom bolo potrebné nájsť čo najpríbuznejší farebný odtieň vápenca a takisto dbať na rovnaké vrstvenie blokov.

Vzhľadom na to, že práce odštartovali v zimných mesiacoch a bloky bolo treba v prvej etape hrubého tvarovania opracovať pomocou veľkých kamenárskych strojov, moja voľba nakoniec padla na grécky Solún, kde sídli firma, s ktorou som už v minulosti spolupracoval na inej sochárskej zákazke, a ktorá má potrebné vybavenie na takéto náročné rezanie, manipuláciu a tvarovanie blokov, ktoré vážili v neopracovanom stave vyše dvadsať ton. V našich končinách toto odvetvie kvôli nízkym teplotám má jednak technologickú prestávku, a tiež na Slovensku spracovateľské firmy obdobným strojovým vybavením, žiaľ, nedisponujú.

Mierne grécke podnebie, dobrá príprava a stopercentná spolupráca s gréckymi kamenármi umožnili, že termín hrubého opracovania blokov sa podarilo dodržať a vytvarované diely boli už vo februári prevezené na Slovensko, konkrétne priamo do ateliéru do Hôrky nad Váhom.

Počas chladnejších jarných mesiacov sme začali prípravu na vyhotovenie bronzových prvkov, portrétnej busty a nápisu, ktorých konečnú realizáciu a odliatie som zveril Mgr. art. Martinovi Palovi a jeho ateliéru Tri Kamene v Stupave.

V Hôrke nad Váhom som realizoval finálne tvarovanie, vŕtanie otvorov a konečnú povrchovú úpravu oboch kamenných častí diela priamo pod holým nebom, kvôli potrebnej manipulácii s niekoľko ton vážiacimi časťami sochárskej plastiky. Dielo bolo potom prevezené a v požadovanom termíne osadené na určené miesto. Všetkým zúčastneným spolupracovníkom patrí veľká vďaka, takisto vedeniu obce Beckov.

Karol Lacko bol významný sochár svojej doby, ktorého realizácie môžeme dodnes obdivovať v Bratislave a na iných miestach Slovenska. Vynikal dokonalou štylizáciou, tvarovou prepracovanosťou a čistotou línií v drobnej medailérskej aj monumentálnej tvorbe, skúsenosťami z doby, keď dostatok príležitostí na realizácie, osobné priateľstvá, práca v kolektíve autorov a výmena skúseností vytvárali sochárskych majstrov svojho umenia.

Dobré umenie je nadčasové a príbeh tohto pamätníka je veľmi zaujímavý, myšlienkovo siaha cez osobnosť Hurbana do obdobia snov štúrovcov o slovenskej štátnosti, má umelecký zrod pri vzniku samostatného Slovenska, v sebe tridsať rokov tichej priazne aj nepriazne politikov a ľudí, dlho čakal v poradovníku niekde medzi asfaltom na cesty, chodníkmi a kanalizačným potrubím a nakoniec uzrel svetlo sveta vďaka odhodlaniu, štedrosti a vytrvalosti.

Jeho umiestnenie umožňuje pekné náhľady z rôznych strán, dostatočný odstup aj priestor pre architektonickú hru zvlneného prístupového chodníka predstavujúceho rieku, v ktorej sa odráža symbolické slovenské trojvršie.

Beckov získal cenný umelecký artefakt celoslovenského významu, miesto pre zamyslenie a oddych, ďalší diel celoslovenskej kultúrnej mozaiky, vďaka ktorému sa v Beckove v budúcnosti uskutoční veľa významných návštev a stretnutí. ...a možno si len sediac na lavičke pri soche budú vyznávať lásku mladí Beckovčania. A to je viac, než by sa mohlo zdať.

Ďakujem za príležitosť podieľať sa na tvorbe pamätníka.

Branislav Moskáľ

Do práce na bicykli 2025

Predstavte si mesto alebo obec s efektívnou verejnou dopravou, sieťou bezpečných chodníkov a cyklotrás, ulicami plnými zelene a verejnými priestormi, ktoré sú estetické a podporujúce komunitu.

Takúto víziu priniesol už 12. ročník národnej kampane Do práce na bicykli, ktorej cieľom je motivovať mestá, firmy a jednotlivcov, aby uprednostnili bicykel, chôdzu a verejnú dopravu pred použitím auta. Podporiť rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy

v mestách a obciach, vyzvať samosprávy na Slovensku, aby vytvárali kvalitné podmienky pre ekologické druhy dopravy, motivovať zamestnávateľov, aby budovali vo svojich sídlach vhodné podmienky pre zamestnancov, ktorí dochádzajú do práce na bicykli a motivovať zamestnancov, aby viac používali aktívne formy dopravy (pešia chôdza, bicykel alebo verejná doprava) pri každodennom cestovaní do práce.

Obec Beckov sa zapojila už po druhý krát. Zaregistrované boli štyri tímy, dva z radov zamestnancov obecného úradu (Beckovská strela, Bicák - obecák), jeden tím vytvorila nezisková organizácia Hrad Beckov (Hradní oní) a jeden tím občianske združenie AUTIS (DreamJob). Kampaň trvála počas celého júna, kedy si jednotlivci v 2 - 4 členných tímom registrovali svoje jazdy, či chôdzu, do práce a späť. Účastníci sa mohli zapojiť aj do súťaží o hodnotné ceny. Najlepším tímom sa stal tím DreamJob s 59 jazdami, 60,85 najazdenými kilometrami a s 15,22 kg ušetrenými CO?.

Je zrejmé, že mestá a obce, kde viac ľudí bicykluje, používa chôdzu alebo verejnú dopravu, sú príjemnejšie pre život a ich obyvatelia sa tešia lepšiemu fyzickému aj psychickému zdraviu. Profitujú z toho dokonca aj vodiči automobilov - menej dopravných zápch znamená rýchlejšie cesty pre všetkých!

Za projektom stojí národný cyklokoordinátor Peter Klučka a Ministerstvo dopravy SR. Organizáciu a odbornú garanciu zabezpečuje Občianska cykloiniciatíva Banská Bystrica.

Aj keď v našej obci tých kilometrov veľa nenajazdíme, po novom cyklochodníku do Nové Mesta nad Váhom budeme čoskoro môcť bezpečne dochádzať do práce či do školy a veríme, že na budúci rok sa počet zaregistrovaných tímov v našej samospráve opäť rozrastie. A o chvíľu nás už čaká Európsky týždeň mobility (16. - 22.09.), počas ktorého organizuje obec v spolupráci so základnou školou ďalšie „cyklo“ aktivity.

Mgr. Petra Jurčacková

PZ Hurban Beckov Výnimočný úlovok

Dňa 22.8.2025 vo večerných hodinách člen PZ Hurban Beckov Mário Pavlík ulovil v katastri obce Beckov dospelého diviaka, ktorý vážil vyvrhnutý 162 kg a jeho bodová hodnota je 120,4 CIC. Podľa tohto hodnotenia je to zlatá medaila! Posledný veľký úlovok bol pred viac ako 50 rokmi, strieborná medaila, poľovník Štefan Londák z dnes už neexistujúcej poľovníckej spoločnosti. Súčasný úlovok svedčí o dobrej starostlivosti o revír zo strany všetkých členov a priateľov poľovníctva v obci.

PH

Úspešný lovec Mário Pavlík.

Foto: Michal Čaňo

Denný biblický tábor

V týždni od 14.7. do 18.7. 2025 bolo na evanjelickej fare v Beckove rušno, pretože toto miesto znovu po roku ožilo detskými hlasmi na Dennom biblickom tábore.

Téma tábora bola VÝSTUP NA VRCHOL. Každý deň sme „vystúpili“ na jeden biblický vrch: Mórija, Sinaj, Karamel, Vrch premenenia a Golgota a počúvali sme príbeh, ktorý je s tým miestom spojený. Na tábore sme tvorili, maľovali a vyrábali rôzne zaujímavé predmety. Nacvičili sme v rámci rannej rozcvičky spoločný tanec na pieseň Baránok od Simy Margušiovej. Neboli sme iba na fare, ale súťažili sme aj na ihrisku, v parku a v okolitej prírode.

Novinkou v tábore boli Táborové noviny, pripravované deťmi o tom, čo sme robili v predchádzajúcom dni a čo nás čaká v ten deň. Tie pripravovala každý deň spolu s deťmi Lea Rúth Cipciarová, za čo jej patrí veľká vďaka.

V piatok sme pripravili záverečný program pre rodičov a v nedeľu po tábore sme poslúžili krátkou informáciou o tábore, piesňami a videom s fotkami a so správami, ktoré si pripravili deti spolu s Leou.

Samozrejme nechýbali štedré dary od rodičov vo forme koláčikov, ovocia, nátierok či iných dobrôt, ktoré deti mali na desiatu a olovrant. Aj Vám, rodičia, touto cestou ďakujeme. Pri príprave jedál nám pomáhala Lucia Ševčeková a pri vydávaní obedov pomáhala pani Danka Hladká a Alena Kročitá.

O program, lekcie, hry či tvorivé dielne sa starali: Dávid Jaroščiak, Erika Solovicová, Monika Cipciarová, Radka Prokopenská. Za ochotné srdce všetkých spolupracovníkov sme nesmierne vďační a prosíme, aby ich Pán Ježiš žehnal vo všetkom, čo potrebujú.

Tiež nás svojou návštevou potešili administrujúci manželia farári Ľuboš Činčurák spolu s manželkou Annou Tipulovou Činčurákovou. Tí prispeli do programu lekciou, piesňami, workshopom a tiež pomohli pri hrách. Sme za nich nesmierne vďační.

Nemožno zabudnúť aj na to, že tábor sa uskutočnil s finančnou podporou TSK.

Najväčšia vďaka však patrí Pánu Bohu za povzbudenia, radosť, smiech a požehnanie, ktoré sme mohli na tábore zažiť. Biele táborové tričká nám budú pripomínať požehnané chvíle v tábore a slovo Hospodin, tvoj Boh, pôjde s tebou kamkoľvek pôjdeš, že Pán Boh je stále a všade s nami.

Radka Prokopenská a Monika Cipciarová

Svetové ocenenie pre Petra Šutovského a jeho tím

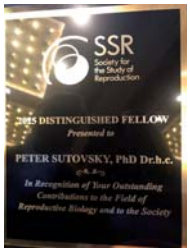
Teší nás, že beckovskému rodákovi Petrovi Šutovskému sa stále darí presadiť sa na poli svetovej vedy. Pred pár týždňami pricestoval so svojím tímom, vrátene manželky Miriam, do hlavného mesta Americkej únie, do Washingtonu DC, kde prebral viaceré ocenenia od Spoločnosti pre štúdium reprodukcie (SSR - Society for the Study of Reproduction). SSR, založená v USA v roku 1967, s členmi z viac ako 50 krajín, je celosvetovou vedúcou organizáciou v oblasti reprodukčnej biológie a jej aplikácií v biomedicíne a poľnohospodárstve.

Hlavným ocenením večera bola cena SSR Distinguished Fellow Award - cena za vynikajúce zásluhy, ktorou SSR oceňuje dlhoročných aktívnych členov SSR za ich výnimočné príspevky v oblasti reprodukčnej biológie, ktoré sú podložené dlhodobým výskumom s vysokým dopadom v spoločnosti, majú vedúce postavenie, sú službou spoločnosti a mentorstvom. SSR je hrdá na to, že môže oceniť jednotlivcov, ktorí majú takýto dopad.

Peter Šutovský prevzal toto ocenenie počas slávnostného otvorenia konferencie 30.7.2025 práve vo Washington DC. Konferencia SSR bola už päťdesiata ôsma v poradí a zúčastnilo sa jej 670 reprodukčných biológov z USA, Kanady a celého sveta, vrátane Slovenska. Otváracia ceremónia sa takmer podobala holywoodskemu oskarovému večeru.

Okrem ceny SSR prevzal Peter Šutovský aj ocenenie ako líder autorského tímu za najčítanejší review (článok uplynulého roka - Best Review Article of 2024) v odbornom časopise Biology of Reproduction, ktorý vydáva SSR v spolupráci s vedeckým nakladateľstvom Oxford Academic. A na záver večera prevzal Petrov post-doktorand Filip Tirpak, Slovák pôvodom z Košíc, ocenenie za prezentáciu o genetických mutáciách spôsobujúcich neplodnosť u plemenných býkov od predstaviteľov US Department of Agriculture (USDA - americký ekvivalent ministerstva poľnohospodárstva) - na obr. dolu s Petrom a Miriam Šutovskými. *PŠ, DB*

Zdroj: Facebook, Peter Šutovský, PhD., Dr. h. c., profesor University of Missouri, Columbia, USA

Trenčianske múzeum
Šľachtické sídlo rodu Ambro v Beckove

Trenčianske múzeum v Trenčíne vo svojej pobočke v Šľachtickom sídle rodu Ambro v Beckove dňa 19.7.2025 usporiadalo „Beckovské slávnosti u pána Ambra“. V historickom prostredí sme spolu s deťmi aj dospelými opäť oživili remeslá minulých storočí. Mgr. Andrea Lazarčíková predniesla odborný výklad o tradičných remeslách. Kováčska dielňa bola neustále obklopená fascinovanými pohľadmi a kladivá zneli tak, ako kedysi v podhradí. Malí návštevníci sa s nadšením zapájali do každého tvorivej činnosti a svojimi výtvormi vdýchli do histórie nový život. Tešíme sa na ďalšie spoločné stretnutia.

Alena K.

Nadácia EKOPOLIS - 23. ročník ankety Strom roka - súťaží Beckovská lipa

Uzávierka hlasovania je **30. 9. 2025**

Vážení čitatelia, Trenčianske múzeum prihlásilo do súťaže Strom roka 2025 tristo ročnú lipu z nádvoria Kúrie Ambrovec v Beckove. Lipa - Tilia cordata - je vysoká 17 m a obvod kmeňa má 330 cm. Beckovská lipa sa dostala medzi 12 finalistov, takže sa môžete zapojiť do hlasovania až do konca septembra. Súťažia ešte dve lipy, lipa malolistá z obce Oslany, okres Prievidza (85 rokov) a tretia je z Krásneho Brodu, okres Medzilaborce, Prešovský kraj (400 rokov).

Po sčítaní všetkých hlasov víťazný strom postúpi do celoeurópskeho finále - Európsky strom roka. Prvé tri stromy získajú odborné ošetrenie v hodnote 400 eur. Knižné poukážky získajú vyžrebovaní nominujúci i hlasujúci (Artforum). Stromom roka 2024 bola Bošácka hruška (2298 hlasov). *DB*

Viac info (zdroj): https://ekopolis.sk/zivotne-prostredie/strom-roka/finalisti

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Júl - august 2025

Narodili sa: Simona Kirschnerová, Hana Ješková, Leo Jordán, Emily Grežová, Lilly Cagalová, Sabína Štefániková

Jubilanti

50 rokov: Dana Paulusová

60 rokov: Pavol Bánovský, Ján Novák

70 rokov: Mária Švančareková, Emília Barteková

Rozlúčili sme sa: Viola Tupá, Anna Kozáková, Eleonóra Mikušová, Rudolf Šimko, Jaroslav Fidler, Jozef Bodnár

Mená jubilantov zverejňujeme na základe dobrovoľne podpísaného Súhlasu so spracovaním osobných údajov v zmysle platných zákonov - čl. 6 ods. 1 písm. a) Nariadenia EP a Rady EÚ č. 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov, ďalej len „Nariadenie GDPR“) - ktorý jubilanti doručili Redakcii BN v roku 2025.

Rozlúčili sme sa Rudolf Šimko

Nedeľa 10. augusta 2025 bola posledným dňom manžela, otca, dedka a pradedka **Rudolfa Šimka**, ktorý zomrel vo veku 82 rokov v nemocnici v Novom Meste nad Váhom. Veľký žiaľ a bolesť zasiahli našu rodinu, keď sme sa museli vyrovnať a zmieriť s touto skutočnosťou.

Zo srdca ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili rozlúčky a prejavili úprimnú sústrasť slovom, ale aj záplavou krásnych kvetov.

Ďakujú manželka Marta, deti Rudko, Zdenka, Tibor, Marta so svojimi rodinami, ako aj celá rozvetvená rodina.

Rudolf Šimko bol v obci dobre známy ako všestranný opravár, futbalista, hráč na trúbku v bývalej jazzovej kapele Rytmus. Dlhé roky bol zamestnancom obecnej prevádzky. Za celoživotnú prácu v oblasti športu a služieb mu bola udelená Cena starostu v roku 2018. Lúčime sa...

Obrázok je zo stretnutia seniorov 12.10.2023.

DH BODOVANKA - 50 rokov

V roku 1975 bola z iniciatívy Jána Hornáčka založená dychová hudba Bodovanka. Menovaný v prvom rade vykonal výučbu záujemcov, ktorí chceli hrať na hudobné nástroje. Do kapely pozval spevákov, bratov Pavla, Milana a Jána Pavlechovcov z Kálnice, ako aj speváčky Moniku Sedláčkovú a Alenu Minárikovú. Po absolvovaní výučby zveril vedenie kapelníkovi, svojmu synovi Milanovi Hornáčkovi, za zvukára určil člena kapely, trubkára Emila Kubáňa. Administratívne prešla kapela pod obecný úrad Krivosúd - Bodovka.

Kapela sa pravidelne zúčastňuje na podujatiach obce, ako sú výročia, pohreby, dni SNP a iné podľa potreby. V obci spolupracujú s dobrovoľnými požiarnikmi.

Skvelú spoluprácu za obdobie 50 rokov majú s poľovníkmi z Beckova - do r. 1994 s Poľovníckym združením a od 1994 s PZ Hurban Beckov. Za toto obdobie Bodovanka v našej obci odohrala 4 plesy a 25 poľovníckych zábav, čím prispela k pohode občanov Beckova a širokého okolia a k propagácii obce.

Ďakujeme za výbornú spoluprácu v uplynulom období a do ďalších rokov želáme Bodovanke úspechy v šírení dychovej hudby na Slovensku.

DH Bodovanka - Horný rad, sprava doľava: Milan Hornáček, Antonín Maděra, Vladislav Rozvacký, Karol Hladký, Peter Straka, Anna Bolečková, Zdeno Hornáček, Ján Boleček, Ján Rozvacký, Alena Mináriková, Ivan Marko, Zdenko Minárik, Miloš Marko. Dolný rad (kľačiaci) sprava doľava: Ján Michálek, Ján Kubán, Štefan Minárik, Igor Hornáček.

Text: PH Foto: Ján Valovič

Návšteva obecnej knižnice

Deň pred koncom školského roka sme dostali v obecnej knižnici milú návštevu - pani učiteľka Radka Prokopenská priviedla svojich 12 piatakov, aby naposledy v práve končiacom šk. roku nazreli do kníh v menej formálnom prostredí - v obecnej knižnici.

Stretnutie to bolo príjemné a pre mňa aj udivujúce - žiaci si disciplinovane prečítali vybrané knižky a skôr ako som sa nazdala, všetky uložili na miesta a bez prekrikovania nasledovali svoju triednu do školy. Obdivuhodný prístup učiteľky aj žiakov. *DB*

Aktivity v MŠ

Detská olympiáda. Dňa 26. júna sa pre deti z materskej školy uskutočnila detská olympiáda. Nadesiatovali sa a odišli na dvor základnej školy, plní očakávania, aké prekvapenie tam na nich čaká. Súťažili v rôznych disciplínach: preliezali, skákali cez prekážky, hádzali loptou a kruhom na cieľ, ktoré pre nich pripravili členovia Pinguin sport clubu. Odmenou za dobré športové výkony na deti čakali tri skákacie hrady, na ktorých sa do sýtosti vyšantili. Do škôlky sa vracali síce unavení, ale spokojní, ako zvládli svoju prvú detskú olympiádu. Ešte veľa dní na tieto zážitky spomínali, bol to pre nich krásny deň plný športu a radosti. *Učiteľky MŠ*

Ja sa prebijem, lebo sa prebiť chcem

125. výročie narodenia
Milana Rastislava Štefánika

Človek, ktorého pozná snáď každý Slovák. Astronóm, politik, diplomat, vojak, letec, svetobežník, generál francúzskej armády. Milan Rastislav Štefánik sa vo svojom živote venoval toľkým povolaniam, že je ťažko určiť, ktorý profil ho najviac vystihuje.

M.R. Štefánik sa narodil na evanjelickej fare v Košariskách 21. júla 1880 do početnej rodiny miestneho evanjelického kňaza Pavla Štefánika a jeho manželky Albertíny, rodenej Jurenkovej. Prišiel na svet ako šieste dieťa, mal spolu osem súrodencov, štyri sestry a štyroch bratov. Otec Pavol Štefánik bol skalopevný národniar a slavianofil a tak vychovával aj svoje deti. Základnú školu Milan vychodil v rodnej obci Košariská, potom ho otec poslal do Šamorína, aby sa zdokonalil v maďarčine. Aby mohol ďalej študovať, musel perfektne ovládať jazyk, ktorý bol na školách povinný vo vtedajšom Uhorsku.

Ako stredoškolák začal študovať na evanjelickom lýceu v Bratislave, no po troch rokoch prestúpil študovať aj spolu so svojim bratom Pavlom na lýceum do Šoprone a neskôr na lýceum v Sarvaši. Po maturite odchádza v roku 1898 do Prahy študovať stavebné inžinierstvo na České vysoké učení technické, odkiaľ po štyroch semestroch prechádza na štúdium matematiky a hvezdárstva na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej. Tu sa po prvýkrát stretáva aj s profesorom T.G. Masarykom, kde navštevuje jeho prednášky z filozofie. V letnom semestri 1902 odišiel študovať do švajčiarskeho Zürichu. Po návrate sa plne venoval štúdiu, ktoré ukončil 12. októbra 1904 obhájením dizertačnej práce v jazyku českom pod názvom „Nové hvězdy z doby předtychonovy a nová Cassiopea objevené v roce 1572“. Zároveň zložil dizertačné skúšky z astronómie, fyziky a z filozofie a bol promovaný na doktora filozofie.

Po štúdiách odišiel mladý Štefánik do Paríža, kde pracoval ako asistent astrofyzika J. Janssena, riaditeľa observatória v Meudone. Tak sa dostal ako priekopník v metódach vo výskume Slnka na Mont Blanc, do Španielska, Turkestanu, Brazílie, do Tichomoria, na Tahiti. Počas cesty do Turkestanu sa zastavil aj v Prahe a aj doma na Slovensku. V Rusku navštívil Pulkovského hvezdáreň v Petrohrade. Taktiež zavítal aj do Jasnej Poľany, kde navštívil Leva Nikolajeviča Tolstoja a jeho lekára Dušana Makovického. Zúčastnil sa aj výpravy do severnej Afriky, kde hľadal miesto pre svoju hvezdáreň. Precestoval Alžírsko, pohorie Atlasu, Saharu, Tunis, navštívil Kartágo. V ďalšej výprave na Tahiti pozoroval Hayleovu kométu, 27. mája 1911 pristál v Papeete a 28. mája pozoroval úplné zatmenie Slnka na ostrove Vanau.

Po návrate z týchto priekopníckych ciest dostal za vedecké a diplomatické úspechy cenu Francúzskej astronomickej spoločnosti, Janssenovu cenu a Wildeho cenu Francúzskej Akadémie vied. Od francúzskej vlády obdržal Rád rytiera Čestnej légie. V roku 1915 už počas Veľkej vojny sa už ako francúzsky občan prihlásil k letectvu. Tu vystupoval ako odvážny, chladnokrvný a vynaliezavý pilot, zorganizoval vojenskú meteorologickú službu a velenie francúzskej armády mu udelilo Vojenský kríž I. stupňa. Svojou usilovnosťou a pevnou vôľou za tri roky v duchu hesla: „Ja sa prebijem, lebo sa prebiť chcem“ sa z desiatnika stal brigádnym generálom francúzskej armády.

Počas vojny Štefánik zohral významnú úlohu pri oboznamovaní ostatných štátov Dohody a svetovej verejnosti o vytvorení koncepcie novej Európy. Keďže sa vo Francúzsku poznal s vplyvnými ľuďmi z najvyšších kruhov, uviedol do nich aj T.G. Masaryka a E. Beneša, s ktorými vo februári 1916 založil v Paríži Národnú radu československú, vrcholný orgán česko-slovenského zahraničného odboja proti monarchii. Predsedom Národnej rady sa stal T.G. Masaryk, podpredsedom M.R. Štefánik, tajomníkom E. Beneš. Zásluhou Štefánika vláda Francúzskej republiky vydala „Štatút“ a neskôr „Dekrét“. Týmito dvoma dokumentmi bola oficiálne zriadená Československá armáda vo Francúzsku. Ešte sme nemali republiku, ale už sme mali armádu, ktorá k tomu maximálne prispela, aby republika vznikla a neskôr ju aj chránila. Štefánik si vo svojom zápisníku už v roku 1916 zapísal, aké budú nové hranice budúcich štátov Československa, Rumunska, Juhoslávie, Rakúska aj Maďarska. Tieto potom boli takto vyznačené a prijaté Trianonskou zmluvou 4. júna 1920.

V júni roku 1916 odišiel Štefánik s oficiálnym poverením Francúzska spolu s francúzskym generálom Janinom do cárskeho Ruska organizovať slovenských a českých zajatcov do česko-slovenských oddielov ako Česko-slovenskú armádu, budúce Československé légie, ktorá mala slúžiť a bojovať vo Francúzsku na západnom fronte. Tu zriadil so svojimi spolupracovníkmi aj odbočku Národnej rady československej v Rusku. V Rusku Štefánik dosiahol, že všetky organizácie a spolky združujúce Čechov a Slovákov budú podriadené vedeniu československého odboja v Paríži.

(pokračovanie na str. 15)

Študovali spolu v lýceu - Pavol Bálent a M.R. Štefánik

Pri čítaní najnovšej knižky historika Józsefa Demmela *Mladý Štefánik* ma potešila dosiaľ málo známa či dokonca takmer neznáma informácia, ktorá súvisí s Beckovom. Ide o to, že Milan Rastislav Štefánik tri roky študoval v evanjelickom lýceu v Bratislave v rokoch 1890 až 1893. Štúdium si vyžadovalo aj ubytovanie, mladí ľudia bývali rôzne (stredoškolské alebo vysokoškolské internáty, ako ich poznáme v súčasnosti, neboli), a tak sa stalo, že po dva roky spoločne bývali farárski synkovia Milan R. Štefánik z Košarísk a Beckovčan Pavol Bálent, budúci vedec a štátnik i budúci ev. farár a starosta. Milá súvislosť. Po dva roky zdieľali spoločné priestory v škole aj na priváte, a ich spolužiaci vedeli, že Pál Bálent z Beckova, z rodiska Jozefa Miloslava Hurbana, bol priateľom M.R. Štefánika. Doplníme, že „...druhý rok býval (Štefánik) už so svojím dobrým priateľom Bálentom (na Suchom Mýte) u Čecha Daněka, penzionovaného to sluhu arcivojvodu Bedřicha, a tretí rok tiež s Bálentom v Panenskej ulici 21 u akejsi veľmi chudobnej rodiny Blanaroviča.“ Zdroj: József Demmel, Mladý Štefánik. Slovenské literárne centrum 2024 s. 86.

Význam M. R. Štefánika (21.7.1880 - 4.5. 1919) pre vznik Československej republiky a Slovensko je všeobecne známy a venujeme sa mu vo vedľajšom článku, tu si pripomenieme rodinu Pavla Bálenta.

V Beckove v rokoch 1866 - 1936 žili dve generácie rodiny Bálentovcov. Pochádzali z Trenčína, obaja starí otcovia, Štefan Bálent (manželka Kristína Michalec) aj Michal Thurzo (manželka Emília Fleischer), boli mešťania; Bálentovci boli čižmári, Michalcovci krajčíri; Thurzo šľachtic a právny zástupca Trenčianskej stolice, Fleischerovci statkári.

Ich syn Štefan Bálent ml. (23.2.1842 - 24.9.1916 Beckov) si vybral povolanie farára a po celý život pôsobil v Beckove (1866-1916). Jeho manželkou sa stala Hermína, rod. Turzová (17.6.1842-11.5.1923). Svadba sa konala v Trenčíne 16.10.1866, sobášil ich mestský ev. farár Karol Ludomil Černo, ako svedkovia sú uvedení Ján Joó, trenčiansky richtár, a Ľudovít Dohnány, prísediaci št. súdu v Trenčíne. Bálentovci mali šesť detí, dvaja synovia boli farári, jeden právnik: Emília Kristína, Teodor, Gustáv Štefan, Hermína Júlia, Pavel a Eugen Štefan.

Najstarší syn Teodor Bálent (4.12.1871 Beckov - 14.3.1938 Nové Mesto nad Váhom), pseudonym Lipkin, T. Major, bol publicista, redaktor, kultúrny pracovník a vojenský farár (kurát). Mal dve manželky, Máriu Kutlíkovú a Oľgu Pavlíkovú, a troch synov - Borisa (viac: BN č. 4/2019, s.12), Jána Štefana a Teodora.

Najmladší syn JUDr. Eugen Bálent (11.3.1882 Beckov - 9.10.1942 Bratislava) vyštudoval právo na Univerzite v Budapešti, doktorát 1909. Pracoval ako advokátsky koncipient, tajomník Klubu slovenských poslancov v Prahe (1918-19), od r. 1919 finančný referent na Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska; od r. 1928 zástupca hl. notára na Mestskom notárskom úrade v Bratislave, od r. 1936 prednosta MNÚ; v r. 1932 vládny komisár mesta.

Tretí syn Pavol Bálent (25.1.1879 Beckov - 29. 11. 1936 Beckov), rovnako ev. farár a otcov nástupca v beckovskom cirkevnom zbore v r. 1916-1936, bol aj členom obecného zastupiteľstva a starostom obce (1927-1931, 1932-1935). Od 1. 7. 1936 bol penzionovaný a zakrátko zomrel, pochovaný je v Beckove. Jeho manželkou bola Mária Marschalová (Maršallová), narodila sa v Petrovci 30.6.1877 a zomrela v Beckove 26.3.1964, kde je aj pochovaná. Po manželovej smrti musela faru opustiť, ubytovanie jej poskytla Pavlína Ambrová. Zomrela v dome Karola Pavloviča Pod Hôrkou, vtedajšie č. 25. Manželstvo bolo bezdetné. Bratom Márie Bálentovej bol Gustáv Maršall-Petrovský (1862 Petrovec - 1916 Chicago), spisovateľ, ktorý odišiel do USA a je známy ako autor literárnej predlohy k prvému slovenskému filmu Jánošík (1921) bratov Siakeľovcov. Rodičia: Ján Marschal a Mária, rod. Mičátková.

Po smrti Márie Bálentovej nositeľov tohto mena pripomínajú len náhrobné dosky na cintoríne... *Mgr. Dana Badžgoňová*

Zdroj: obecná matrika, FamilySearch Trenčín; Michal Kocák, Listy Ľudmily Podjavorinskej 2. Matica slovenská 1989, s.259-60; Beckov 1, 2006; školská kronika 1934 (fotka).

Kronika Obce Beckov 1975 (s. 131 - 154)

Obec: V roku 1975 sa započalo s adaptáciou budovy bývalého sirotinca. Na tejto budove sa previedlo zosilnenie stropov železobetónovou armatúrou a spevnenie múrov. Práce previedol Výskumný ústav Rýmařov. Na zemianskej kúrii Ambrovcov bola urobená nová strecha. Dokončená bola tiež generálna oprava budovy zdravotného strediska, v ktorej sú dnes ambulancie obvodného, zubného a detského lekára s priestrannými čakárňami. Bola zahájená výstavba kultúrnej a sociálnej budovy v spolu investorstve MNV a JRD. Preinvestovaná hodnota diela: 500.000 Kčs. Výrobné družstvo AVA Bratislava vybudovalo halu 30x12 m na rozšírenie výroby. JRD vystavalo mlat pre sušenie obilia v hodnote 836.000 Kčs. JRD zahájilo výstavbu 1 štvorbytovky pre svojich členov. Rozšírená bola vodná plocha v rekreačnej oblasti Zelená Voda. Výstavba rodinných domov: v počte 3. Previedlo sa rozšírenie sekundárnej elektrickej siete do novovytvoreného stavebného objektu v záhrade Štefánika (preložka vysokého elektrického napätia). Výbojkové pouličné osvetlenie bolo rozšírené o 20 lámp. V chotári Lipky bola novovytvorená záhradková osada o výmere 1,8 ha. V akcii „Z“ boli v obci rozšírené zelené pásy pozdĺž ulíc v dĺžke 2 600 m.

Lesné hospodárstvo: Zalesňovacie práce - vysadilo sa 69 000 sadeníc na ploche 8,36 ha. Prerezávky porastov na ploche 47,89 ha. Ošetrenie sadeníc na ploche 8,36 ha. Zber lesných plodov: žaluď (200 kg), lipa drobnolistá (15 kg). Iné práce: nátery sadeníc, škôlkarske práce, ochrana proti požiaru protipožiarnymi pásmi. Škôlka (o,50 ha): sadenice borovice obecnej, borovice čiernej, smrek obecný, smrekovec a dub.

Hrad Beckov - výskum: Prehľad archeologických výskumov so zameraním na výsledky zistení v roku 1975. Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírod - stredisko Bratislava uskutočňuje od roku 1970 na objekte Beckov hrad kompletné výskumy ako súčasť stavebnej predprípravy. Jedným z nich je výskum archeologický, ktorý sa vykonáva od roku 1971 v štyroch sezónach pod vedením prom. hist. Štefánie Tóthovej, archeológa SÚPSOP.

V prvej sezóne v r. 1971 (od 24.5.1971 do 26.11.1975, t. j. 6 mesiacov) sa archeologický výskum sústredil na najsevernejšiu časť horného hradu. Išlo konkrétne o dvojtraktový palác, kaplnku, sakristiu, nádvorie pred kaplnkou a priečny - Stiborovský - palác, ktorý uzatváral panskú časť horného hradu.

Druhá sezóna sa uskutočnila po ročnej prestávke až v roku 1973 (od 25.4.1973 do 13.6.1973, t. j. 2 mesiace), a to tiež v obmedzenom rozsahu (vedúca archeologického výskumu pracovala v rokoch 1972/73 v zákopovej oblasti vodného diela Liptovská Mara). Vtedy sa archeologický výskum zameral na dolné nádvorie horného hradu nachádzajúce sa severne pod donjonom; ďalej sa započalo s vyberaním studne v najnižšie položenej časti dolného hradu a urobili sa niektoré menšie zisťovacie sondy v priestore dolného hradu: pod delovou baštou a hradobným múrom.

V tretej sezóne v r. 1974 (od 13.5.1974 do13.11.1974, t. j. 6 mesiacov) sa archeologický výskum zameral na ukončenie prác na hornom hrade, ktorý mal byť takto uvoľnený pre stavbu. Išlo o najjužnejšiu časť areálu horného hradu, kde sa podarilo odkryť časť najstaršej zástavby hradu (pravdepodobne palác z polovice 13. stor.), ktorá s najväčšou pravdepodobnosťou narušila nielen sídliskový horizont neskorolaténsky (prvé dve storočia nášho letopočtu), ktorý je zatiaľ najstarším zisteným osídlením skalného brala, ale tiež sídliskový horizont stredohradištný (9.-10. stor. n. l.).

V roku 1974 sa skončilo tiež vyberanie hradnej studne, hlbokej necelých 21 metrov a systematicky sa začali skúmať priestory dolného hradu.

Najpozoruhodnejšie výsledky priniesla posledná štvrtá sezóna archeologického výskumu v r. 1975 (od 28.5. do 12.11.1975, t. j. necelých 6 mesiacov), v rámci ktorej sa preskúmala najnižšie položená časť hradného areálu v okolí studne, vstupná časť pred kruhovým barbakanom a predovšetkým rovná plošinka dolného hradu s vencom opevnenia. V západnej časti dolného hradu sa odkryli zvyšky drevených konštrukcií, pravdepodobne zvyšovacej rampy, ktorou sa prekonával výškový rozdiel medzi dolným a horným hradom. Bola to jediná možná komunikačná tepna na horný hrad, riešená neskôr v priebehu 15. - 16. storočia kamennými murivami, doplnenými pravdepodobne dreveným schodiskom.

Archeologickými sondami situovanými k najstaršej časti muriva opevnenia dolného hradu - nádvoria z polovice 13. stor. (priečny múr, pôvodne uzatvárajúci nádvorie v SV časti dnešného, sa podarilo odkryť už v r. 1974) sa zistili niektoré závažné nálezy. V prvom rade to bolo osídlenie neskorolaténske, konkrétne najstaršia laténska fáza púchovskej kultúry v troch vrstvách nad sebou. Toto najstaršie osídlenie vytváralo 60 - 80 cm hrubú kultúrnu vrstvu narušenú v najvrchnejších partiách stredohradištnými zásahmi - veľkomoravský sídliskový horizont. Spomenutý druhý najstarší sídliskový horizont zistený pri archeologickom výskume objektu beckovského hradu doplňuje a čiastočne podopiera písomnú správu Anonymovu z prelomu XII. a XIII. storočia, v ktorej popisuje postup starých Uhrov územím dnešného Slovenska za Arpáda (890 - 907). Maďari vtedy údajne Beckovský hrad (nie ešte kamenný) - castrum Blundus - spolu s inými hradmi, ležiacimi na ľavej strane Váhu a strážiacimi hranicu, zabrali.

Zistený sídliskový horizont z 2. pol. 9. storočia až 1. pol. 10. storočia, teda horizont veľkomoravský, nedokazuje zatiaľ totožnosť Beckovského hradu s Anonymovým Blundusom bezvýhradne, i keď je tento predpoklad i bez nálezov zvyškov súdobých architektúr viac ako pravdepodobný. Pozoruhodné a veľmi prekvapivé je však zistenie, že táto poloha svojím charakterom tak veľmi odlišná od ostatných slovanských hradísk, bola už v období Veľkej Moravy osídlená, na základe čoho možno opäť hľadať súvislosti medzi dnešným Beckovom a Anonymovým Blundusom, a to tým viac, že od obdobia veľkomoravského môžeme v keramickom materiáli, získanom archeologickým výskumom, sledovať kontinuitu osídlenia tohto objektu, resp. polohy až do 18. storočia (jeho počiatku), kedy hrad vyhorel.

Nakoľko nálezy sídliskového horizontu z obdobia Veľkej Moravy sa sústreďujú do juhovýchodnej časti dolného hradu (východne od vstupnej brány do areálu dolného hradu), kde zostali ešte otvorené nálezové možnosti, doporučila odborná komisia, ktorá sa dňa 12.11.1975 na objekte zišla a vysoko vyzdvihla prekvapivé výsledky týkajúce sa osídlenia lokality už v dobe veľkomoravskej, uskutočniť v r. 1976 v predmetnej časti areálu poslednú, resp. doplňujúcu sezónu archeologického výskumu.

(Zapísala Ružena Hubinová, prepísala DB)

Tretí ročník Japonského víkendu na hrade Beckov v znamení dažďa

Rok 2025 je poznačený rôznymi obmedzeniami z hľadiska priestoru z dôvod stavebných prác na západnom krídle tzv. severného paláca. Napriek tomu plány boli podujatie opäť posunúť na vyššiu úroveň a návštevníkom, ktorí tento druh prezentácie obľubujú, priniesť opäť niečo nové.

Nad podujatím prevzalo záštitu aj Veľvyslanectvo Japonska v Slovenskej republike. Jeho Excelencia Yasuhiro Kawakami hrad počas podujatia osobne navštívil v nedeľu. Počas troch hodín si stihol pozrieť hrad aj niektoré vystúpenia. Zástupcom Hradu Beckov, n.o. poďakoval za propagáciu tradícií jeho krajiny a vyjadril súhlas s podporou aj v prípade organizácie ďalšieho ročníka.

Podujatie vzniklo v spolupráci so skupinou Ganryu Jima Dojo. Cieľom je prezentovať tradičnú japonskú kultúru, kuchyňu a bojové umenie. Patrí však takáto prezentácia na stredoveký uhorský hrad? Myslíme si, že áno. Stredoveké Japonsko malo tiež svoje hrady, šľachtu a organizáciu spoločnosti, ktorá určite nebola rovnaká, ale vychádzala z podobných princípov. Mimo iné dnes v globálnom svete, keď množstvo japonských firiem pôsobí aj na slovenskom trhu, považujeme za atraktívne predstaviť túto zaujímavú krajinu z hľadiska ich kultúry a spôsobu života.

Aj z tohto dôvodu vnímame významne podporu podujatia prostredníctvom viacerých partnerov, ako je napríklad firma Akebono Brake Slovakia, ktorá pôsobí v Trenčíne. Mnohí návštevníci dnes Japonsko poznajú najmä prostredníctvom kvalitných vozidiel. Značky ako Mitsubishi, Mazda, Honda, Nissan, Suzuki, Subaru alebo Toyota. Prvé dve spomenuté svoje kvality ukázali aj na tomto ročníku podujatia.

Napriek tomu, že celý víkend 26.-27.7.2025 pomerne silno pršalo, podujatie navštívilo viacej ako 780 návštevníkov. Čo mohli na hrade vidieť? Na hlavnom pódiu to bola najskôr komentovaná módna prehliadka historických kostýmov. Ukážky Tamešigiri, Kate a Tate, Gekiken Kenjutsu. Pozitívnym prekvapením boli prednášky, ktoré sa realizovali v auditóriu západného paláca a mali pomerne vysokú účasť návštevníkov. Veď témy boli nie len atraktívne, povedali by sme že až šteklivé (Mijamato Musaši - najslávnejší samuraj, Šunga - historická erotická literatúra, Ženské Smurajky, Oiron vs. Gejša - na prvý pohľad rovnaké no predsa rozdielne formy umenia).

K sprievodnému programu potom patrili aj rôzne workshopy a dielničky ako aj prezentácia japonského jedla a čajov. Odievanie do kimona,

workshop: Kumihimo, workshop: žabky Kerokero, Wire Bonsa - drôtené bonsaje, vrhanie šurikenov, čajovňa, saké, moči koláčiky, vagaši, výroba kuchynských potrieb z tekvice a ukážka japonských zbraní.

Veríme, že budúci rok nám bude počasie priať a nebude pršať. Vďaka rozšíreným priestorom v severnom paláci sa pokúsime návštevníkom opäť ponúknuť nové a atraktívne informácie, workshopy a program spojený s japonskými tradíciami a kultúrou. Tešíme sa na vašu návštevu.

Mgr. Peter Pastier

Polovica roka 2025 na hrade Beckov v znamení aktívnej zmeny

Na hradenej skale nad obcou Beckov sa po zhruba dvoch rokoch opäť stal dominantou veľký žeriav. Stavebné práce na obnove západného krídla tzv. severného paláca aktívne napredujú. Investorom je obec Beckov. Cieľom je staticky zabezpečiť západnú časť hradu nad obcou a súčasne sprístupniť nové priestory dvoch nadzemných podlaží paláca verejnosti.

Priebežne však realizujeme aj drobné menšie projekty, ktoré slúžia návštevníkom pamiatky. Pod vedením nového kastelána Martina Vincurského sa podarilo vymeniť **drevené časti schodiska a ochodze** za treťou hrad-

nou bránou, ktoré vedú na kamennú ochodzu. Pôvodné schodisko po rokoch bolo poškodené. Výmenou prešiel aj tzv. **padací most** v pries-

tore prvej hradnej brány. V marci sme súčasne domurovali nárožie dolného nádvoria pod hlavným schodiskom na horný hrad. Opäť sa jednalo o havarijný stav, kde murivo držalo po kope „silou vôle“, čo bolo viditeľné najmä po postavení lešenia z vonkajšej strany. Dnes je aj tento úsek západnej steny bezpečný a nehrozí jeho zrútenie do obytnej časti obce.

Aktuálne sa pripravujeme na viaceré drobné opravy výpadkov muriva v západnom múre centrálneho nádvoria alebo východnej bašty, tzv. Stiborovej vežičky, ktorá má narušenú korunu múru. Tú sme rozobrali, očistili a po dohode s KPÚ Trenčín sa pustíme do zabezpečenia tejto koruny.

Z projektov, ktoré tento rok budeme realizovať, spomeniem v prvom rade projekt ***Obnovme si svoj dom, podprogram 1.4*** Ministerstva kultúry, kde sme získali dotáciu 30.000 €. Tieto finančné zdroje budú použité na záchranu a konzerváciu vykurovacieho telesa, tzv. hypokausta, vo východnom krídle severného paláca. Pri tejto príležitosti sa najskôr vybúra zle osadený vstupný otvor do poslednej miestnosti tohto krídla. Nasledovne domurujeme klenbu

a dverný otvor sa rozšíri v pôvodnom rozmere. Pribudnúť by mali aj nové schody. Výsledkom bude sprístupnenie ďalšieho priestoru hradu návštevníkom ako aj prezentácia významného nálezu hradného hypokausta, ktoré fungovalo ako podlahové vykurovanie.

Z rovnakého projektu, ale podprogramu 1.3, sme získali finančné prostriedky v hodnote 5.200 € na vytvorenie publikácie o hrade Beckov. Projekt bol nazvaný ***„Hrad Beckov v staronovom šate“*** a má ambíciu po viac ako dvanástich rokoch (2013 - posledná publikovaná brožúra o hrade) publikovať nie len nové poznatky z oblasti výskumu hradu (archeológia, dendrochronológia, architektonicko-historický výskum, reštaurátorské výskumy a pod.), ale aj histórie samotného hradu. Knihu vo formáte A4 zostavuje tým autorov pod vedením Mgr. art Martina Bónu. Veríme, že sa dielo podarí zrealizovať a bude hodnotným darčekom pre fanúšikov tejto národnej kultúrnej pamiatky.

Tento rok realizujeme dva cezhraničné projekty Interreg VI-A Slovensko-Česko 2021-2027. Oba projekty sú viac zamerané na rozšírenie ponuky služieb návštevníkom. „Veľký“ projekt pod názvom „Od slovanského hradiska po súčasnosť: Cesty časom cez interaktívne zážitkové okruhy“ - v spolupráci cezhraničných partnerov Obec Klátova Nová Ves, Hrad Beckov, n. o. na slovenskej strane a Obec Spytihněv a Združenie miest a obcí Východnej Moravy - prinesie novinky do expozície západného paláca, ako je kópia tympanónu, kópia brnenia Stibora ml. vyrobená podľa jeho epitafu (náhrobný kameň). Ale aj rôzne technické vybavenie, ako je zobrazovacia technika (dataprojektory), ktorú už dnes používame pri rôznych prezentáciách alebo letnom kine. A moderné prezentačné technológie, ako bude tzv. „holografické zrkadlo“ alebo sedenie do auditória. Hodnota tohto grantu je 92.029,17 €.

„Menší“ projekt z Fondu malých projektov realizujeme s hradom Cimburk. Jeho zámerom je vytvorenie mobilnej aplikácie, ale aj off-line verzie, sprístupnenia hradu nielen pre mladých formou prepojenia hry a poznávania hradu prostredníctvom postáv, ktoré sme dohľadali a reálne sa mohli na hrade na prelome 14. - 15. storočia vyskytovať. Aplikácia teda nielen zabaví, ale poskytne aj zaujímavé informácie pre návštevníkov hradu. Pridanou hodnotou je aj to, že prostredníctvom tejto aplikácie dochádza k prepojeniu hradov, ktoré majú v istom období prepojenú históriu. Celková hodnota grantu by mala byť po realizácii 60.036,90 €.

Medzi menšie granty, ktoré v tomto roku realizujeme, patrí dotácia na kultúrne podujatie z projektu Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026 v hodnote 3.000 €, dotácie v podprograme 1.2 Podpora festivalov a podujatí veľkého rozsahu v oblasti kultúry a kreatívnych odvetví. Z týchto finančných prostriedkov v termíne 5.10.2025 budeme realizovať podujatie pod názvom ***„História vo farbe a tónoch“***. Ambícia je predstaviť módu stredoveku v spojení s tancom. Tešiť sa môžete nielen na atraktívne dámy a pánov v krásnych šatách, ale aj na módnu prehliadku diel študentov Školy umeleckého priemyslu v Trenčíne, remeselníkov, rôzne workshopy a prednášky.

Zaujímavým projektom je aj projekt „Spoznávaj naše lesy“ podporený dotáciou prostredníctvom ZSE grantov programu Rozprúdime regióny. Prostredníctvom týchto finančných zdrojov (1.900 €) pripravujeme aktivity lesnej škôlky a poznávania prírody. Po prvýkrát by sme výsledky chceli prezentovať počas podujatia Tekvicový candrbál v októbri tohto roka. Súčasne však tieto aktivity ponúkneme v rámci ďalších environmentálnych programov aj základným školám v budúcej sezóne 2026.

Na záver by som rád spomenul projekt Považskej hradnej cesty. Najmä rodičia s deťmi možno evidujú už prebiehajúcu hru pod rovnakým názvom, ktorá atraktívnou grafikou láka najmä mladšie ročníky k návšteve hradov na Považí. Do projektu je zapojených sedem hradov (Beckov, Čachtice, Trenčín, Tematín, Uhrovec, Lednica, Považský hrad). Aktuálne pripravujeme v spolupráci s KOCR Trenčín región aj stratégiu rozvoja a marketingovú stratégiu tohto produktu cestovného ruchu. Vznikne tak platforma, ktorá bude ponúkať atraktívne podujatia, hrady ako centrá prezentácie kultúry, nie len histórie na strednom Považí.

Ak ste v tomto roku hrad ešte nenavštívili, tak vás touto cestou pozývam pozrieť si jeho priestory, kde história ožíva. Najbližšie napríklad počas podujatia Festival dobovej kuchyne 29.8.2025.

Mgr. Peter Pastier,
riaditeľ Hrad Beckov, n. o.

Netradičné zeleniny v našej kuchyni

Loboda záhradná - zabudnutá zelenina, ktorá dokáže robiť zázraky v ľudskom tele

Keď počujeme slovo loboda, evokuje to v nás burinu, ktorej sa ťažko zbaviť a ktorú nemáme radi v našich záhradách. No loboda záhradná nie je obyčajná burina, je menej známa, skoro zabudnutá zelenina a málo používaná. V minulosti bola hojne pestovaná, najviac v kláštorných záhradách ešte koncom 19. a začiatkom 20. storočia. V súčasnosti je najviac pestovaná na kulinárske spracovanie vo Francúzsku, Taliansku, na Balkáne. Poznáme ju aj pod názvom červený špenát alebo francúzsky špenát. Aj keď býva pestovaná vo dvoch farebných varietach, zelená a červená, má spoločný botanický názov.

Loboda záhradná, Atriplex hortensis L., ako kultúrna rastlina bola známou už v starovekom Grécku a Ríme. Prevažne sa používala na šaláty, ale robili sa z nej polievky a omáčky, dokonca bola súčasťou stravy rímskych legionárov. Pre svoj vysoký obsah vápnika a vyššiu výživnú hodnotu a tiež pre minimálny obsahm kyseliny šťaveľovej bola častou a obľúbenou potravinou. Kyselina šťaveľová má schopnosť viazať minerály, predovšetkým vápnik a tvoriť tak oxaláty a tieto ukladať v organizme človeka. Loboda má naopak schopnosť pri dlhodobej konzumácii tieto soľné kryštáliky, ukladajúce sa hlavne kĺboch, rozpúšťať.

Pôvodnou pravlasťou tejto byliny je juhovýchod európskej časti Ruska, odkiaľ sa rozšírila po celej Európe, dostala sa do Ázie, Ameriky aj Austrálie. Je to vlastne rastlina, ktorá rastie v celom nezamrznutom svete. Pravdepodobne bola vyšľachtená z lobody lesklej (Atriplex sagittata), doteraz divo rastúcej, má s ňou spoločné vlastnosti - nie je náročná na pôdu, potrebuje svetlé a vlhké stanovištia dobre zásobené živinami. Je to naozaj veľmi nenáročná a húževnatá rastlina. Nie je mrazuvzdorná a v horúcich letách vybieha do kvetu. Mimochodom, druhov z rodu Atriplex, kde je loboda zaradená, rastie vo svete až 300. Používa sa aj ako okrasná rastlina.

Pre konzumné pestovanie boli vyšľachtené dve variety: var. hortensis - má žltozelené alebo zelené listy a var. rubra - listy sú fialové alebo červené, farbu spôsobuje farbivo antokyán, ktorý sa pri varení vylučuje do vody. Obidve variety majú zároveň vynikajúcu, príjemnú chuť. Loboda je jednoročná, veľmi mohutná, niekedy až 1,5 - 2 m vysoká rastlina. Listy bývajú 5 až 25 cm dlhé a okolo 15 cm široké, smerom od zeme nahor zmenšujúce sa. Má dlhé obdobie kvitnutia, od júna až do augusta, semeno tvoria 2 až 4 cm veľké ploché nažky. Pre kulinárske využitie sa vysieva od marca do augusta. Zhruba po dvoch mesiacoch od výsevu už môžeme zberať prvé listy na konzum.

Aj keď ju záhradkári nemajú radi a označujú ju za burinu, hlavne jej plané a divoké formy, je veľmi zaujímavá ako netradičná zelenina a liečivka. Listy tejto rastlinky obsahujú, okrem vitamínu A - beta karoténu, vitamíny: C, B1, B2, B3, E a K - kyselinu listovú, aj množstvo minerálov, predovšetkým horčík, veľmi vysoký obsah vápnika; železo, meď, fosfor a oproti špenátu iba minimálne množstvo kyseliny šťaveľovej.

Zároveň je loboda i vynikajúcou čističkou ľudského organizmu a napomáha tráveniu pre vysoký obsah vlákniny. Ako liečivka sa používa pri kašli a zahlienení, i ako mierne antireumatikum. Dokonca sa z nej vyrábajú masti proti akné a ekzémom, ale možno ju použiť aj priamo (listy a šťavu z listov) na opuchy a bolestivé kĺby. Vysoký obsah vlákniny napomáha lepšej peristaltike čriev, obsahuje tiež antioxidanty, ktoré sa podieľajú na čistení ľudského tela. Najnovšie poznatky poukazujú na to, že loboda je výbornou náhradou mliečnych výrobkov, čo ocenia hlavne ľudia s intoleranciou laktózy a vyššou potrebou vápniku.

Použitie: Listy môžeme konzumovať v surovom stave, aj po tepelnej úprave. Sú veľmi vhodné do šalátov, do nátierok, ako súčasť polievok, omáčok, základov pod mäso a príloh k hlavným chodom. Taktiež ju možno konzumovať ako šťavu v rôznych smoottie, ako čistú šťavu, prípadne odvar z listov. Výhodou je, že ak sa rastlina zreže, tak sa následne rozvetví a výnos z jednej rastliny je mnohonásobne väčší ako u klasického špenátu. Zároveň si uchováva svoju vysokú výživnú hodnotu aj po odkvitnutí, zatiaľ čo špenát ju stráca.

Indický recept: Loboda na spôsob špenátu - vegetariánske jedlo.

Ingrediencie: 1 veľká lyžica ghí (prepustené maslo) alebo 2 lyžice rastlinného oleja, 250 g listov lobody (červenej alebo zelenej) dobre umyť, nahrubo pokrájať, 2 cibule alebo väčší zväzok mladých cibuliek, 5-7 strúčikov cesnaku, oboje pokrájať nadrobno, zmes korenia masala: do 200 ml vody dáme 1 čajovú lyžičku mletého koriandru a 1/2 čajovej lyžičky mletej kurkumy, rozmiešať, ďalej 2-3 väčšie paradajky, pokrájať na osminky alebo jedna plechovka hotových sterilizovaných paradajok, 1/2 čajovej lyžičky horčičného semienka celého, 1/2 čajovej lyžičky celého kmínu, soľ podľa chuti, 1 čajová lyžička cukru (lepší je trstinový).

Na ghí (olej) dáme smažiť pokrájanú cibuľu a po minútke pridáme pokrájaný cesnak a horčičné semienko. Orestujeme, pridáme pripravenú masalu a dusíme až vystúpi tuk. Pridáme pokrájané paradajky, kmín a znovu dusíme, až vystúpi tuk. Potom pridáme pokrájanú lobodu a cukor a už dusíme iba krátko 1,5 až 2 min prikryté. A jedlo je hotové. Podávame s pečenými zemiakmi alebo na bylinkách dusenými novými zemiakmi, s indickými čapáti, s ryžou alebo s pohánkou. Dobrú chuť!

Poznámka: čapáti - druh indického chleba vo forme placky pripravovaného z celozrnnej pšeničnej múky a vody - z nekvaseného cesta na sucho bez tuku, až po príprave možno pomastiť prepusteným maslom - ghí, iba na juhu Indie sa pečie na oleji alebo ghí. *Ivan Ondrejovič, jún 2025*

Zdroje: Wikipédia: Atriplex hortenzis; Časopis Záhradkár: Lebeda záhradní; Eva Pekárková: Najnovšie smery v šľachtení zelenín. Originál recept z Indie

Fitness párty troch generácií

V príjemnom prostredí beckovského chotára v časti Proškôlka prežili letnú pohodu desiatky športových nadšencov a uznávateľov zdravého životného štýlu. Posledná júnová sobota bývala tradičným dňom na fitnesácku „gulášpartiu“ v Beckove už od roka 1995. Tento rok sa opäť stretli bývalí cvičenci a pretekári z Fitnesscentra P+D Jarábek z Trenčína a Starej Turej, kde manželia Jarábkovci prevádzkovali súkromné posilňovne.

Po troch desaťročiach sa z juniorov stali rodičia, z dospelákov dokonca starí rodičia. Bolo milé vidieť tri generácie zohratých ľudí, ktorí sa stretli pre to jedno - zaspomínať si na časy aktívneho súťaženia a potešiť sa z milého stretnutia so svojimi kamarátmi a ich rodinami. Príchod najúspešnejšej zverenkyne trénera Pavla Jarábka úprimne všetkých potešil - medzi „svojich“ prišla svetová zlatá šampiónka, profesionálna bodyfitneska, niekoľkonásobná účastníčka Mr. Olympia, Adelka Ondrejovičová.

Jedálniček bol zostavený nielen z (ne)zdravých jedál: guláš s mastnými okami, opekané špekáčiky so slaninkou, bošácke frgále a iné fitnesácke špeciality. V tieni stromov, v tichom zákutí pri ohníku a na prírodnom ihrisku si prišli na svoje všetci. Naplnila sa stará pravda: „Ľudia s ľuďmi, hory s horami“.

Pri rozlúčke zaznelo pamätné beckovské prianie: „Do roka a do dňa - dovidenia!“

Ing. Darina Jarábková

Nečakaná návšteva v obci - Lev Jašin v Beckove

V roku 1971 navštívil našu obec aj s manželkou najlepší futbalový brankár 20. storočia, ruský futbalista Lev Ivanovič Jašin (22.10.1929-20.3.1990), hráč Dynama Moskva v r. 1949-1971, prezývaný Čierny pavúk alebo Čierny panter, ktorý reprezentoval svoju krajinu v r. 1954-1967. Hral dva zápasy za výber sveta FIFA v r. 1963 proti Anglicku a v r. 1967 proti Brazílii. Ocenenie Zlatá lopta získal v roku 1963 ako najlepší futbalista Európy a v roku 2000 ako prvý a dosiaľ aj posledný najlepší brankár storočia. A v roku 2020 bol menovaný do tímu snov ankety Ballon d'Or Dream Team, do najväčšej futbalovej jedenástky všetkých čias.

Ako sa mohlo stať, že taká hviezda svetového športu, všeobecne uznávaná do súčasnosti, sa ocitla v malej dedinke na Považí? Záznam v obecnej kronike o nej nie je, ale zostala v pamäti vtedajšieho náhodného svedka v Beckove - menovite Ľubomíra Hladkého. Podľa dnes už značne vyblednutej spomienky išlo najskôr o zastavenie sa kúpeľných hostí z Piešťan v hoteli na obed. Mladý športový fanúšik Jašina spoznal, ale nespomína si, že by hostí dakto z predstaviteľov obce uvítal, samozrejme, okrem vtedajšieho vedúceho reštaurácie alebo jeho zástupcu. Fotografia sa nedochovala, zrejme ani žiadna nevznikla...

Pravdivosť informácie o pobyte Jašina v Beckove potvrdil Pavol Hladký - zistil, že existuje záznam v piešťanskej kúpeľnej knihe, kde sa uvádza, že v polovici augusta 1971 bol v Piešťanoch na 14-dňovom liečebnom pobyte Lev Jašin s manželkou a počas tohto pobytu navštívili Lednické Rovné, Trenčín, Nové Mesto nad Váhom a Beckov.

Ak sa niekto pozastaví nad tým, že v súčasnosti spomíname práve ruského športovca, tak odpovieme, že Jašin ako športovec bol celosvetovo známy vo svojej dobe a je uznávaný do súčasnosti. Jeho život nebol zrovna jednoduchý, zažil aj odvrátenú tvár režimu - napriek úspechu a sláve.

Mimochodom, Slovenská televízia 28.7.2025 odvysielala životopisný film Lev Jašin: Brankár mojich snov (2019) a náš prispievateľ Pavol Hladký redakciu BN na túto neznámu návštevu v obci upozornil. Ďakujeme! *DB*

Zdroj: https://www.csfd.sk/film/479552-lev-jasin-brankar-mojich-snov/prehlad/ (film); wikipedia (info).

(pokračovanie zo str. 11)

V Rusku prijali Štefánika s veľkou vážnosťou, o čom svedčí i vysoké vyznamenanie Rád svätého Valentína, ktoré mu udelila STAVKA - najvyššie ruské armádne velenie so súhlasom cára. Ruský cár Mikuláš II. už na začiatku roka 1916, konkrétne 8. apríla, schválil oslobodenie vojenských zajatcov slovanského pôvodu zo zajateckých táborov, ktorí sa prihlásili ako dobrovoľníci do národných vojenských jednotiek - budúcich československých a srbských légií.

V roku 1918 po ruskej revolúcii a opäť v roku 1919 sa Štefánik znovu vracia do Ruska na Sibír, kde rieši problém československých légií, ktoré smerovali po Transsibírskej magistrále do Vladivostoku a za pomoci Japonska a USA mali byť prepravení už do novej vlasti, do Československej republiky. Ešte v roku 1916 Štefánik spoločne s Francúzskou vojenskou misiou vyrokoval u rumunského kráľa Ferdinanda I. súhlas s náborom zajatcov Čechov a Slovákov do Československej armády. Dobrovoľníci boli prevezení do Francúzska, kde tvorili základ Československých légií vo Francii. V roku 1917 bol Štefánik poverený francúzskou vládou uskutočniť v USA nábor dobrovoľníkov z radov emigrantov slovenského a českého pôvodu do československého vojska. Dosiahol aj s pomocou francúzskej diplomacie súhlas s náborom u amerického prezidenta W. Wilsona 20.7.1917. Takto bolo viac ako 3000 dobrovoľníkov presunutých do Francie a zaradených do Československej légie vo Francúzsku.

V roku 1918 dosiahol Štefánik súhlas talianskej vlády, aby sa na talianskom území mohli formovať československé vojenské jednotky. 21. apríla 1918 boli jeho diplomatické schopnosti korunované úspechom, podpísaním „Zmluvy o konštituovaní právne a politicky samostatnej Československej armády v Taliansku“. Zmluvu za Taliansko podpísal ministerský predseda Orlando a za Národnú radu československú M.R. Štefánik. Bola to vôbec prvá medzinárodná zmluva uzatvorená v mene Československej republiky.

Štefánik bol zakladateľom československej diplomacie a vynikajúcim diplomatom. V Ríme, v prítomnosti európskej diplomacie, bola definitívne uznaná Československá armáda v zahraničí. Medzitým sa utvorila vláda ČSR, v ktorej bol Štefánik ministrom vojny. Po vzniku ČSR povedal: „Teda Česi a Slováci sú konečne slobodní. Som spokojný sám so sebou. Mohol by som aj pokojne umrieť.“

Osobitne treba vyzdvihnúť okrem jeho obdivuhodných diplomatických schopností a jeho vplyvu na európsku politiku i jeho sebaobetovanie sa v mene národa, mravnú čistotu jeho zámerov a prostriedkov pri prekonávaní prekážok. Štefánik bol napriek svojmu krehkému zdraviu silná osobnosť, neobyčajne sugestívna, hlboko veriaca, túžiaca po pravde a poznaní. Svoje etické, morálne a mravné krédo i lásku k svojmu národu zhrnul do troch slov: „Veriť - milovať - pracovať “ a on skutočne tak žil. V tomto je aktuálnosť odkazu a veľkosti generála Milana Rastislava Štefánika.

M.R. Štefánik tragicky zahynul 4. mája 1919 počas pristávania lietadla Caproni, ktorým letel z Talianska na svoje milované Slovensko. Stalo sa to neďaleko Ivánky pri Bratislave. Odišiel priskoro. No jeho odkaz je večný.

Ivan Ondrejovič, august 2025

Foto: https://sk.wikipedia.org/wiki/Milan_Rastislav_%C5A0tef%C3%A1nik

Naši dobrovoľní hasiči ukázali v Kálnici vysokú akcieschopnosť

Cvičenie preverilo nielen techniku, ale aj tímovú spoluprácu a fyzickú kondíciu hasičov. Dňa 9. augusta 2025 sa náš Dobrovoľný hasičský zbor Beckov zúčastnil takticko-previerkového cvičenia v obci Kálnica. Hlavným cieľom cvičenia bolo preveriť pripravenosť a akcieschopnosť hasičských jednotiek pri zásahu v ťažko prístupnom teréne, konkrétne pri požiari lesného porastu.

Priebeh cvičenia

Po nahlásení simulovaného požiaru sa jednotky postupne nasadzovali na miesto udalosti - chata STU. Terén v okolí Kálnice je náročný a členitý, čo preverilo nielen techniku, ale aj fyzickú kondíciu hasičov. Úlohou bolo zabezpečiť dopravu vody na veľkú vzdialenosť, koordinovať pohyb jednotiek a efektívne zasahovať pri fiktívne sa šíriacom požiari lesa. Naše DHZ Beckov zasahovalo s technikou: CAS 15 IVECO Daily, CAS 32 Tatra 148, protipovodňový vozík. Členovia nášho zboru ukázali vysokú mieru pripravenosti, tímovej spolupráce a ochoty pomôcť. Všetky úlohy sme splnili na výbornú a potvrdili tak, že v prípade reálneho zásahu vieme konať rýchlo, efektívne a spoľahlivo.

Naši členovia

DHZ Beckov reprezentovali: Matej Šimko, Patrik Šimko, Marek Jaroščiak, David Jaroščiak, Norbert Ondrčka, Oliver Tekula, Vladimír Sládek, Lea Králiková, Jakub Malec, Radoslav Šprincl, Matúš Ťaptík, Ján Koníček a Ján Králik.

Spolupráca zložiek

Okrem nás sa cvičenia zúčastnili aj: DHZO Hôrka nad Váhom, DHZO Kálnica, DHZO Nová Ves nad Váhom, HaZZ Nové Mesto nad Váhom. Takéto cvičenia majú veľký význam nielen pre preverenie akcieschopnosti jednotlivých zborov, ale najmä pre spoluprácu medzi dobrovoľnými a profesionálnymi hasičmi. Vďaka spoločným zásahom sa zlepšuje koordinácia, spoznávame postupy iných jednotiek a vytvárame si väzby, ktoré sú pri reálnych zásahoch kľúčové.

Poďakovanie

Po skončení cvičenia sme boli spolu s ostatnými zasahujúcimi zložkami pozvaní DHZ Kálnica a obcou Kálnica na občerstvenie do miestneho kultúrneho domu. Za toto milé gesto a pohostinnosť im patrí naše veľké poďakovanie.

Záver

Účasť na cvičení v Kálnici bola pre náš zbor prínosnou skúsenosťou. Ukázali sme, že aj dobrovoľní hasiči z Beckova sú schopní rýchlo a odborne zasahovať aj v náročných podmienkach. Ďakujeme organizátorom cvičenia za jeho prípravu, všetkým zúčastneným jednotkám za spoluprácu a obci Kálnica za vytvorenie príjemnej priateľskej atmosféry. Veríme, že podobné previerky nám aj naďalej pomôžu zdokonaľovať naše schopnosti a budovať dôveru obyvateľov, že v prípade potreby budeme vždy pripravení zasiahnuť.

Za DHZ Beckov Matúš Ťaptík.

PREHĽAD PODUJATÍ na Hrade Beckov september - október 2025

5. 9. 2025 - Hradný biograf - Duchoň
Príďte si vychutnať večernú atmosféru kina na hrade. Vo vstupenke vo výške 6 eur dostanete welcome drink, popcorn. V prípade chladnejšieho počasie máme k dispozícii aj deky. Filmový príbeh Karola Duchoňa začína počas nakrúcania silvestrovského programu v televízii v roku 1984 o mužovi, ktorému ešte nedávno ležal pri nohách svet.

12.9.2025 - Hradná detektívka
Hrad Beckov ožíva mysterióznym príbehom inšpirovaným skutočným archeologickým nálezom - pozostatkami neznámej mladej ženy z 15. storočia, pochovanej pred kaplnkou. V netradičnej inscenácii sa návštevníci stávajú podozrivými, prechádzajú hradné priestory s vyšetrovacím tímom a postupne skladajú príbeh onej dávnej noci. Na záver sami rozhodnú o vinníkovi aj spôsobe vraždy - a tým môžu oslobodiť dušu mladej ženy.

21. 9. 2025 - Hradné kapitoly - Trenčín 2026
Slovenskí velikáni ožívajú na hradoch v jedinečnom podaní hercov, herečiek a speváckeho zboru Dezider K. Čítajú Andrea Karnasová a Martin Geišberg. Podujatie bez zvýšeného vstupného.

27.9. - 28.9. 2025 - Zakliate rozprávky na hrade Beckov
Obľúbené rozprávkové podujatie na hrade. Zakliata princezná čaká na vyslobodenie. Absolvujte rozprávkové stanovištia a získajte množstvo cien. Podujatie so zvýšeným vstupným. Predpredaj dospelí 9 €, deti 6 €, ZŤP 1€. Na mieste dospelí 10 €, deti 7 €, ZŤP 1 €, deti do 3 rokov zdarma.

4.10. - 5.10.2025 - História vo farbách a tónoch
Festival približuje pestrú a živú kultúru stredoveku prostredníctvom hudby, tanca, módy, remesiel a vyvracia mýtus o „temnom stredoveku". Podujatie bez zvýšeného vstupného.

25.10. - 26.10. 2025 Súdené ohňom - Mágia, kliatby a iné hrôzy
Hrané prehliadky odhalia príbehy čarodejníckych procesov, nespravodlivo odsúdených obetí, aj tých, ktorí rozhodovali o ich osude. Podujatie bez zvýšeného vstupného.

18.10. - 19.10.2025 - Tekvicový candrbál
Plody jesene, zábavné vyrezávanie tekvíc a množstvo aktivít a úloh vás čakajú na hrade Beckov. Podujatie bez zvýšeného vstupného.

Cvičíme Fitchallenge od septembra s Anetou

Letná čajovňa a kaviareň Kolowrátok

OZ Kolowrátok pozýva do svojej pojazdnej prevádzky v parku pod hradom.

Otvorené od stredy do nedele v čase od 10:00 do 17:30 (výnimka je škaredé počasie). V ponuke je výberová káva, lahodné kakawko, remeselné ľadové čaje, kvalitná matcha v podobe letných osviežujúcich drinkov a iné. Tešíme sa na vás.

Cvičíme JOGU s Adamom

BECKOVSKÉ NOVINY - dvojmesačník. Vydáva Obec Beckov, IČO 00311413. BN č.4/2025 vyšli 5. 9. 2025. **Ročník XXIX.** NEPREDAJNÉ: pre obyvateľov obce Beckov • ISSN: 1338-8142 02. Evidenčné číslo MK SR - EV 2878/09. Adresa redakcie: Obecný úrad, Beckov č. 180, 916 38 Beckov; e-mail: socialne@obec-beckov.sk; redakcia.bn.ko@gmail.com; tel. kontakt: 032 7742722, 0911 960 621 • Šéfredaktorka: Mgr. Dana Badžgoňová • Redakčná rada BN: Radovan Poláček, predseda; Mgr. Dana Badžgoňová, Ing. Darina Jarábková, Mgr. Jozef Pekarovič, Zuzana Tehlárová, členovia. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň J+K, Trenčín, Opatovská 41 • Webstránka obce: www.obec-beckov.sk. **Za obsah článkov zodpovedajú autori.**